

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሕሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኤ- III)

መእተዊ

ኡብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮኦዊ ክብሪትን ንማዕሪን ዚያገሃሉን ሰብአዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፣

ንሰብአዊ መሰላት ኡብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኦሪጫናዊ ተግባራት ዘሰዓበን ምጁኡ ፣ ናይ ዘሪባን እምነትን ነፃነት ዘለዋ፣ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምጁኡ ስለ ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብአዊ መሰላት ብሕጊ ክኽበሩ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ኡብ መንጎ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንኽዓቢ ምሕጋዝ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኡብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብአዊ መሰላት፣ ንክብርን ልዕልነትን ሰብአዊ ፍጡር፣ ንማዕሪ መሰላት

ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም እምነት ብምርግጋዎምን ኡብ ዝሰፍሐ ነፃነት ከዓ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብሮን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፣

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብአዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፣

እዚ ጠለብ’ዚ መሊኡ ንክሪጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ሓገራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበሪጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኦቶም

ኦኽብሮት ንክሪኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን ዓለምለካውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፣ ኡብ ህዝብታት ኦባል ሃገራትን ኡብ

ግዝኦቶም ኡብ ዘለዉ ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክሪኽቡ ነዚ ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኦሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕሪን እዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምጁናም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኦለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርኢ፣ ብቀለም፣ ብፆታ፣ ብቋንቋ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦእያታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቁል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዲ ወይ

ብካልኦት ደረጃታት ኦድልዎ እንተይተገብረሉ ኡብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ እዩ።

ብተወሰኺ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝኦት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዚይብሉ ወይ ኡብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ’ውን ብምኽንያት

ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለካዊ ደረጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛእ የብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል እዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካነ ዝመልኦ፣ ኢሰብኦዊ ወይ ሰብኦዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቐፃዕቲ ኦይፍፀሞን፣

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኦብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብኦዊ መንነቱ ንክፍለጥ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኦብ ቅድሚ ሕጊ ማዕሪ ኦብ ልዕሊ ምጂኖም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕሪ ሓለዋ ክግበረሎም መስል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ'ዚ ብምጥሓስ ነዚ ድንጋገ'ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፀሑም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርካብ ማዕሪ መስል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰረታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርካብ መስል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይእስርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕየርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ'ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበናዊ ክሲ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኔ ኦብ ነፃን ዘይኦድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኦለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቐፅዕ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኦቕረቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ገበነኛ ምጂኑ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መስል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምጂኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለካዊ ሕጊ ተደንጊጦ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኦይሕተትን። ከምኡ'ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ገበን ተወሲኑ ካብ ዝነበሪ መቐፃዕቲ ንላዕሊ ዝኸብድ መቐፃዕቲ ክውስኖ ኦይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክባቱ ጣልኝ ዝኣትዎ ኦይህልውን። ኦብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን

በደል እይፋፀምን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝኣመሰሉ ኢድ ኦኢታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ውሽጢ ዝነብረሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን እንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍፅታት ኦምሊጡ ኦብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መሰል ኦለዎ።

እዚ መሰል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሒታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኦብ ዝፃረሩ ተግባራት ኦየገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኽልክል ኦይኽእልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኦዳምን ሄዋንን ዝበፀሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርፃውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኦለዎም። ኦብ ኦመስራርታ ሓዳር ፣ ኦብ እዋን ሓዳርን ኦብ እዋን ፍትሕን ማዕሪ መሰል ኦለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራዓውቲ ጥራይ ይፋፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ እዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውናን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኦይውረስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሐሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኦለዎ። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ'ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብፅሒ ወይ ብውልቁ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ክሰብኽ ፣ ክትግብር፣ ከምልኽ ወይ ከብፅል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኦለዎ። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኦኢታውነት ባዕላዊ ኦተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሚላ መራኽቢ ሓበዪታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት'ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምእካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንክውደብ ኦይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቀጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመረፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕሪ ናይ ምጥኝም መሰል ኦለዎ።

ድልዩት ህዝቢ መሰረት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኦለዎ። እዚ ድልዩት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ በብጊዜኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕሪ ዝሳተፈሉን

ኦጠቓላልን ብዝኾነ ትክክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኦለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኦባል ሕብረተሰብ ከም ምጂኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕሰነት ኦለዎ። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኻዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳበን ሃብትን

ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብኦዊ መንነቱን ኦድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክረጋገፁሉ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፣ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹእን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይሰእን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኦድልዎ ንሓደ ዓይነት ስራሕ ማዕሪ ክፍሊት ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ኦብ ስራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብኦዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኦድላዪ እንተኾይኑ'ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕሰነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ፃማ

ሪሃፁ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ራብሓታቱ ንምርግጋዕ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጂንን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕሪፍቲ፣ ናይ መዘናግዲ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃያ ዝክፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልውዎ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቅዕ ደረጃ መነባብሮ እንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበሪ ገዛ፣ ሕክምናን ኦድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ

ምርካብ መሰል ኦለዎ። ከምኡ'ውን ስራሕ እንትሰእን ፣ እንትሓምም፣ ኦካለ ጉዳኤ እንትኸውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም እንትመውት፣ እንትሸምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ

ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብሮ እንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኦለዎ።

ኦዲታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕሪ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ

ምርካብ መሰል ኦለዎም።

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ። ትምህርቲ ኣንተውሓደ ኦብ ቀዳማይን መሰረታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኦለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኦለዎ። ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ ኦለዎ። ዕድል ላዕለዊይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኦብ ብቕዓት ተመስሪቱ ብማዕሪ ክወሃብ ኦለዎ።

ትምህርቲ ኦብ ምሉእ ምዕባለ ሰብኦዊ ፍጡርን ኦብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብኦዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ ክኸውን ኦለዎ። ትምህርቲ ኦብ መንጎ ኩሎም መንግስታት ፣ ዘርኦዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳኣ፣ ምክክሉልን ምሕዘነትን ዘማዕብል ክኸውን ኦለዎ። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኛብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ኦብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኦለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፣ ሰነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ራብሓታቱ ንክሕለውሉ መሰል ኦለዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርካብ መሰል ኦለዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መረጋገፂ ነፃን ዝተማልኣን ምዕባለ ሰብኦዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፁሞም ግቡኦት ኦለዎም።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምቕባልን ንምኽባርን፣ ኦብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ሰነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኦይኽእሉን።

ካብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝዓለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገደሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።